

Качкан О. І., Пономарьова Ю. А.
Київський національний лінгвістичний університет

Сценарій позакласного заходу для учнів 6 класу основної школи на тему: «Традиційна міфологія Японії»

У статті представлено сценарій позакласного заходу «Традиційна міфологія Японії» для учнів 6 класу основної школи. Головним завданням розробки є формування у тих, хто навчається, лінгвосоціокультурної компетентності, а також розширення їх словникового запасу і розвиток навичок аудіювання.

Ключові слова: аудіювання з розумінням основного змісту, японська міфологія, синтоїзм, традиційні вірування японців.

Качкан О. І., Пономарьова Ю. А. Сценарій внеклассного мероприятия для учеников основной школы на тему: «Традиционная мифология Японии»

В статье представлен сценарий внеклассного мероприятия «Традиционная мифология Японии» для учеников 6 класса основной школы. Основной задачей разработки является формирование у обучающихся лингвосоциокультурной компетентности, а также увеличение их словарного запаса и развитие навыков аудирования.

Ключевые слова: аудирование с пониманием основного смысла, японская мифология, синтоизм, традиционные верования японцев.

Kachkan O. I., Ponomarivova Yu. A. Scenario of extra curriculum activity in basic school. Topic "Traditional Mythology of Japan"

The scenario of an extra-curricular activity "Traditional Mythology of Japan" for lower secondary students of 6 form is introduced in the article. The main task of the lesson is to form linguosociocultural competence together with widening vocabulary and developing listening abilities of pupils.

Keywords: skim listening, the Japanese mythology, Shintoism, the traditional beliefs of the Japanese.

Пропонований сценарій позакласного заходу для учнів 6 класу основної школи на тему «Традиційна міфологія Японії» знайомить зі світом релігійних уявлень носіїв японської культури, які мають міфологічне коріння. Стародавні міфи також є підґрунтям для традиційних вірувань, що супроводжували життя японців протягом усього культурно-історичного розвитку країни. У розробці представлені основні найбільш популярні міфи, які розкривають витоки суто японської релігії – синто, що, на думку авторів статті, сприятиме швидкому засвоєнню українськими учнями японських культурних реалій і зацікавленості у їх подальшому вивченні.

Тема: Традиційна міфологія Японії.

Цілі заходу:

Практична: вдосконалити навички аудіювання, розширити словниковий запас з теми.

Освітня: розширити знання учнів про японську міфологію і традиційні вірування японців, сформувати уявлення про синтоїзм.

Розвиваюча: розвинути інтерес до культури і міфології Японії.

Виховна: виховати повагу і толерантне ставлення до культури та релігії інших країн світу.

Оформлення: класна кімната прикрашається зеленими гілочками, які перев'язані білими стрічками (подібно до оформлення в синтоїстських храмах), на стінах розвішені плакати із зображеннями традиційного японського храму, його служителів, а також малюнки із зображеннями японських міфологічних істот.

ХІД ЗАХОДУ:

Ведучий 1: おはようございますみんなさん！お元気ですか？元気で良かったですね。

Ведучий 2: おはようございます！Доброго ранку! Культура Японії цікава й загадкова. Вивчаючи її багато років поспіль, можна не пройти навіть і половини шляху до її розуміння.

В1: Проте ми з вами будемо невпинно рухатися на цьому шляху. І сьогодні ми ще на крок станемо ближче до нашої цілі. Бо ми з вами завітаємо у світ японської міфології.

В2: Але це буде дуже особливий урок, бо до нас завітає японська учениця, щоб допомогти нам у цьому!

(Заходить дівчинка, одягнена в японську шкільну форму, і стає посеред класу)

Тамако: 始めまして！日本の奈良からの珠子と申します。中学校の一年生です。どうぞよろしくお願いします！（*вклоняється*）

Клас: よろしくお願いします！

В1: よろしくお願いします！Тамако-сан вперше приїхала до України спеціально, щоб допомогти нам у нашій нелегкій справі. На жаль, вона не говорить українською, але думаю, для нас це не має бути проблемою.

Тамако: ウクライナでは日本語を勉強している学生がいると分かって、ビックリしましたが、本当に嬉しいです！ウクライナが素敵な国だと思います。

Клас: ありがとうございます。

Тамако: 私のお父さんは神社の宮司なので、子供の頃からずっとお父さんは面白い神話を聞かせました。しかも様々な日本のお化け物とあったことがあります。本当ですよ！なぜなら、できるだけ皆に協力になりたいです！

Клас: ありがとうございます。

В2: Дійсно, її тато священник синтоїстського храму, і тому вона з самого дитинства чула багато різних легенд.

V1: Щойно ми почули від Тамако чотири нових слова, які стануть нам у пригоді, тому давайте їх повторимо і запишемо до словничків. *(Хорове повторення слів)*

(Слова записуються першим ведучим на дошці з читанням та перекладом під коментар іншого ведучого)

V2: 神社 じんじゃ синтоїстський храм

宮司 ぐうじ синтоїстський священик

神話 しんわ міф

お化け物 おばけもの дух, привид, чарівна істота

V2: А чи знаєте ви, що таке синтоїзм?

Учень 1: Синтоїзм – це головна релігія Японії, анімістичне вірування, яке дійшло до нас з давніх часів. Об'єктами поклоніння в ньому є численні божества та духи. Основа синтоїзму полягає в обоженні сил природи, навколишнього світу і поклоніння їм, оскільки вважається, що у багатьох речей існує своя божественна сутність.

Тамако: 確かにそうです。でも、みなさん、「しんとう」は何の漢字で書かれているとしていますか？「神道」です。一番目の字は「かみ」という字です。次の字はみなさんもうよくわかっている字の「みち」です。

V2: Як і сказала Тамако-сан, синтоїзм пишеться двома ієрогліфами «神» і «道», тобто «шлях богів». З назви ми можемо побачити, що синтоїзм – це не стільки релігія, як філософський світогляд.

Тамако: 「神」という日本の言葉は欧米の «God» と違う意味です。神はものの、世界と自然の魂と心です。

V1: Давайте повторимо і запишемо ще два цікавих слова, почутих від Тамако-сан:

魂 たましい душа, 心 こころ серце

(Хорове повторення слів)

V2: Зараз, коли ми з вами знаємо, що таке синтоїзм, ми, нарешті, можемо перейти до традиційної міфології. Основними джерелами синтоїстської міфології є «Кодзікі» та «Ніхонсьокі» – історичні збірки, що включили в себе немало міфів та переказів, оскільки в них йдеться про події, так би мовити, «епохи богів». Давайте послухаємо про головних богів японської міфології. *(Аудіювання розповіді Тамако)*

Тамако: 残念ながら、時間が少ないですね。ですから、神道の神話の世界を理解できるのための一番大事なお話しましょう！みなさん、イザナギとイザナミの神の夫婦のことを聞いたことがありますか？

Клас: いいえ、聞いたことがありません。

Тамако: とても面白いお話ですから、ちゃんと聞いてくださいね。

Учень 2: Ідзанагі та Ідзанамі – подружжя богів-творців у японській міфології. Одного разу Ідзанагі та Ідзанамі стояли разом на мосту і дивилися вниз, гадаючи, чи є під ним земля. Щоб вияснити це, боги опустили зроблений з дорогоцінного каміння спис, але під ними був лише океан. Коли вони підняли свого списа, вода, що стікала з нього, затверділа і перетворилася на острів Оногоро-шіма. Спустившись на цей острів, вони встановили на ньому стовп. Ідзанамі пішла навколо стовпа в один бік, а Ідзанагі – в інший. Коли вони зустрілися, Ідзанамі сказала: «Як чудово! Я зустріла прекрасного

юнака». Але ця фраза розлютила Ідзанагі, який сказав, що оскільки він чоловік, то по праву саме він повинен говорити першим, і запропонував обійти стовп ще раз. Коли вони знову зустрілися, він першим сказав: «Як чудово! Я зустрів прекрасну дівчину», після чого вони одружилися.

Тамако: 素敵なお話ですね。悲しいことに、この世界のお父さんとお母さんのイザナギとイザナミは幸せになれなかったですけど。

Учень 3: Ідзанамі та Ідзанагі після того як створили острови, моря, ріки, дерева, народили богів, які могли б керувати цим світом. З народженням бога вогню Кагуцучі Ідзанамі знесиліла і дуже захворіла. Згодом вона потрапила до Йомі, країни мертвих, яка завжди була вкрита темрявою. Але Ідзанагі не міг жити без неї і скоро вирушив слідом за дружиною. Коли він знайшов Ідзанамі, вона сказала, що він прийшов надто пізно, і попросила не дивитися на неї. Та Ідзанагі не послухався – запалив вогонь і побачив спотворене тіло коханої. Вона розлютилася на нього і перетворилася на богиню смерті.

V1: Ось така красива і сумна легенда про божественне подружжя Ідзанагі та Ідзанамі. Як уже зазначалось, у них було багато дітей, і я б хотів познайомити вас з їхньою донькою – сонячною богинею Аматерасу – верховною богинею Японії. До речі, Японія – це єдина країна, у якій головне божество – жінка.

V2: Аматерасу народилася, коли Ідзанагі, повертаючись із підземного царства, зупинився біля озера, щоб очистити себе його водою. Богиня народилася із крапель води, якою він омивав своє ліве око.

Учень 4: Одним з найвідоміших міфів є міф про сварку Аматерасу та її брата Сусаноо, який був богом вітру. Він налякав богиню, запустивши в її покої коня з обдіраною шкірою, а до цього він вчинив погроми в її оселі. Ображена й налякана Аматерасу заховалася в печері, після чого весь світ поринув у пільму. Щоб повернути Аматерасу, боги поставили навпроти печери величезне дзеркало і порожнього котла, на якому танцювала богиня Аме-но-удзуме. Богиня була потворною, тому могла викликати у решти божеств лише сміх. Коли Аматерасу почула, що зовні лунає гамір і сміх, вона визирнула з печери, щоб поцікавитися, чого всі радіють. На її запитання боги відповіли, що знайшли богиню, прекраснішу за неї, в доказ чого показали їй дзеркало. Ще більше здивована Аматерасу почала виходити з печери, а Аме-но-удзуме, яка заховалася поряд, повністю витягнула богиню з печери. Таким чином світло повернулося, а брат богині Сусаноо був вигнаний.

Тамако: 日本国にとってアマテラスは非常に大事な女神です。日本の一番目の天皇様はアマテラスの孫でした。ですから、日本人は太陽の女神の子供と呼ばれています。

V1: Саме так! Японська імператорська сім'я веде свій родовід від богині сонця Аматерасу, який, що найдивовижніше, ще жодного разу не переривався.

V2: Як ми й казали на початку уроку, японці вірять, що світ сповнений різними духами, демонами та привидами. Це є не менш цікавою частиною міфології, ніж оповіді про богів.

Тамако: Японія – це країна, де багато охаків. І ось, охакі – це всілякі погані істоти, але це не означає, що охакі – це всілякі погані істоти. Охакі – це істоти, які змінюють свою форму. Навіть сьогодні, люди часто плутають охаків з демонами та інших істот.

Клас: Правда?

Тамако: Правда, правда. Я також зустрілася з ними. П'ять років тому, вночі в сусідньому лісі, де живуть кіцуне, я зустрілася з ними. Кіцуне – це охакі, про які ви говорите, правда?

Учень 5: Кіцуне – лисиця – в японській міфології тварина, яка наділена довгим життям, мудрістю та магічними силами. Головна особливість кіцуне – це вміння приймати людський вигляд, хоча їм завжди важко заховати свого хвоста. За переказами, кіцуне можуть перетворюватися на людей, досягнувши 100 років. Кіцуне справжні майстри створювати ілюзії, тому вони люблять розважатися, обманюючи людей; бували навіть люди, які одружувалися з кіцуне, а діти в такому шлюбі були наділені чарівною силою. Але якщо сутність лисиці була розкрита, то вона мала покинути сім'ю. Також говорять, що кіцуне можуть проникати у сни і подорожувати ними.

Тамако: Дивно, правда? Я зустрілася з кіцуне, яка була дуже красива. Кіцуне – це найкрасивіша істота в Японії. Хто її зустрічав, той ніколи не забуває її. Хто зустрічав кіцуне, той ніколи не забуває її. Хто зустрічав кіцуне, той ніколи не забуває її.

Хор голосів з класу:

- кіцуне
- охакі
- лисиця
- істота
- демон

Тамако: Як цікаво! Мислю, що японська культура – це дуже цікаво! Мислю, що японська культура – це дуже цікаво!

В1: Правда, в Японії багато духів, як добрих, так і злих. Але однією з особливостей синтоїзму є те, що всі духи здебільшого нейтральні і поведуться залежно від власного настрою, не завдаючи людям шкоди.

В2: Важливе місце серед японських фантастичних істот, як і в європейській міфології, посідають привиди. Але навіть вони дещо відрізняються від тих привидів, до яких ми звикли!

В1: Можливо, хтось із присутніх бажає нам розповісти про японських привидів?

Учень 6: Японські привиди називаються «юрей». Це занепокоєні душі померлих, що продовжують приходити у світ людей. Японці вірять, що після смерті душа стає божественною і перетворюється на божество покровителя своєї родини. Але якщо людина померла не своєю смертю, переживала сильні емоції або лишила на землі незавершені справи, тоді вона стає привидом. Здебільшого привиди приходять на землю в так звану «годину Біка», тобто між першою і третьою годинами ночі, коли світ людей особливо чутливий до чар. Характерною ознакою юрей є відсутність ніг. У більшості привидів волосся скуйовджене, а одяг білий. Кажуть, для того щоб заспокоїти душу привиду, потрібно дати обіцянку про завершення справи, яка тримає його на землі, та виконати її. Після цього душа зможе спокійно відійти до іншого світу.

Тамако: Демони – це жахливо! Навіть сьогодні в нашому світі є демони. Демони – це істоти, які змінюють свою форму. Навіть сьогодні, люди часто плутають демонів з охаків та інших істот.

В1: Так, так. Ми також дуже боялися!

В2: Насправді японські привиди діляться на дуже багато видів, кожен з яких має унікальні особливості. Не дарма фольклористи говорять, що японська міфологія – це найбагатша та найскладніша!

В1: Я б навіть сказав – найцікавіших! Сьогодні ми з вами розглянемо лише маленьку її частину, але це може стати початком у захоплюючу подорож до світу японських міфів.

В2: Але думаю, наше сьогоднішнє знайомство з японською міфологією буде неповним, якщо ми не поговоримо про чарівні предмети. Що ви думаєте,珠子さん?

Тамако: Так, так! Давайте поговоримо? Як вам подобається?

Клас: Так! Давайте!

Тамако: Якщо це можливо, давайте поговоримо про чарівні предмети. Що ви думаєте,珠子さん?

Учень 7: Японці вірять, що коли звичайному дзеркалу виповнюється сто років, воно може перетворитися на чарівне дзеркало, яке називається Унгайкьо. Таке дзеркало здатне бачити душу, тобто відобразити справжню сутність як людини, так і будь-якої іншої істоти, тому Унгайкьо зображується як дзеркало з обличчям демона. Його можна використовувати для наслання чар на інших людей. Цікавим є те, що дзеркало частково перетворюється на живу істоту і перестає бути предметом у звичному розумінні. В японській міфології є окремий клас чарівних істот, що народжуються із артефактів, при досягненні ними певного «віку», або якщо в предмет вселяється дух. Такі істоти називаються Цукумо-гамі і є унікальними для світової міфології.

В1: Дійсно, дуже цікава історія! Так хотілося б послухати ще! Адже виходить, що всі речі, які оточують нас, можуть бути наділені чарами!

В2: Але, на жаль, наш час уже добігає кінця, і Тамако треба поспішати додому. ありがとうございます,珠子さん!

Тамако: Дуже коротко, але дякую. Дуже цікаво!

Клас: До зустрічі,珠子さん! Візьміть з собою!

Тамако: ありがとうございます! Навіть сьогодні в Японії!

(Виходить із класу)

В2: Сьогодні ми з вами познайомилися з японською традиційною міфологією. З божествами Ідзанами, Ідзанагі, Аматаерасу, а також з чарівним духом лисиці Кіцуне, привидами та чарівними японськими дзеркалами. Але японська міфологія приховує ще багато цікавого!

В1: Тому у нас є невеличке завдання для вас. Напишіть короткий твір про будь-яку японську міфологічну історію. Дякуємо всім за увагу!